

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Nad tisoč glasov več kakor klerikalci!

Tretja letošnja zmaga napredne Ljubljane. — Napredni blok je dobil 4879 in klerikalci 3864 glasov. — Vse druge skupine so ostale daleč zadaj. — Mest v občinskem svetu dobe napredni blok 23, klerikalci 19, dr. Ravnar, socijalisti in komunisti po 2, dr. Gregorič 1.

Ljubljana, 3. oktobra.

Tretjič je včeraj Ljubljana pokazala in potrdila svojo odločno voljo, da hoče biti in ostati napredna. Pri občinskih volitvah je porazila klerikalce, pri skupščinskih volitvah pa je definitivno odvrnila od Ljubljane nevarnost, da bi jo še kdaj dobila v svoje krepke klerikalne in z njo združena nevarnost.

Z denarnimi sredstvi, do skrajnosti brezobzirno in brezvestno volilno gonjo in z vladnim ter strankarskim pritiskom, kakršnih še ne beležijo nobene volitve v Ljubljani, so poskušali klerikalci oprati svoj septemski poraz. Hoteli so s tem opravičiti svoje laži, da je bil dr. Kramer 11. septembra izvoljen na nepošten način, hoteli so tudi prikriti svoje lastne volilne goljufije. Ljubljana pa je pokazala, da je napredna in zato tudi poštena, pokazala, da se ji gnusijo brezobzirna klerikalna bojna sredstva. Odgovorila je tako, kakor so klerikalci zaslužili: pomnožila je napredne glasove za več sto in dosegla, da so klerikalci zaostali za naprednjaki za nad tisoč glasov. Diferenca z dne 11. septembra se je včeraj skoraj podvojila. Da so naprednjaki «prigoljufali» 1015 glasov, tudi najbolj zagrižen pristaš SLS ne bo verjel!

Volilna nedelja je potekla mirno. Bil je krasen nedeljski dan, ljubljanske gostilne zaprte, kljub temu in kljub silnemu klerikalno-harajanskemu pritisku so napredni volilci ostali v Ljubljani in s kroglico za kroglico razdirali klerikalno pečeno stavbo. Večina volilcev je volila že dopoldne. Klerikalni agitatorski štab, ki sta ga osebno vzpodbujala gg. dr. Korošec in Gosar, je delal z izredno preciznostjo in z največjim pritiskom. Klerikalci so se zavedali, da pade včeraj definitivna odločitev o politični usodi Ljubljane, in so zato izrabili in porabili vsa sredstva, ki so jih imeli toliko, da se je vse začudeno spraševalo, od kod imajo ti ogorčeni bojovníki proti korupciji toliko denarja.

Napredni blok ni imel ne materijalnih sredstev, ne vladnega aparata. Imel pa je v svojih vrstah to, kar je še več vredno: odločno voljo do čim boljše zmage, do obračuna s klerikalnimi falotarijami. Poziv volilnega odbora na mobilizacijo prostovoljcev je imel popoln uspeh. Od vseh strani so se javljali žene in fantje, ki se dosedaj morda še niso nikdar aktivno dosegali politične borbe, in stajali na razpolago naprednim volilnim pisarnam. Velike čete zamudnikov in omahljivcev so spravili ti požrtvovalni bojovníki na noge še v popoldanskih urah in tako povečali lepi napredni uspeh.

Kako do srca je segla včerajšnja gigantska borba vsem ljubljancem, se je prav pokazalo šele zvečer, ko so bili znani volilni rezultati. Iz centra mesta, iz Zvezde in izpred Uniona, se je radostna vest bliskovito razširila v vse smeri in pred sedmo uro so zvedeli že tudi v najoddaljenejših predmestjih o nepričakovano velikem porazu SLS. Vse mesto se je spremenilo v eno samo taborišče manifestantov. Vsem je odleglo, vsi so z radostjo, z zadoščenjem in hvaležnostjo sprejeli poročilo o napredni zmagi. Tudi napredno ženstvo in napredna mladina, ki nista mogla s kroglicami delati za belo Ljubljano, in sta zato s tem večjim nemiror pričakovala izida, sta sedaj prekipela. Izpraznila so se stanovanja, napolnile se

vse ceste in ulice, povsod sami žareči obrazi.

Ogromna množica se je zbrala v Zvezdi pred Kazino. Oduševljeno je pozdravljala dr. Kramerja in dr. Puca, ki sta se z balkona zahvalila neustrašenim bojovníkom za napredno stvar. Sama od sebe, brez naročene godbe in brez lampijonov, se je uvrstila v močeno povorko, ki je krenila po glavnih mestnih ulicah, neprestano prepevajoč narodne popevke in vzklikajoč napredni Ljubljani in njenim voditeljem. Preko Mesnega in Krekovega trga po Resljevi cesti, Tavčarjevi ulici in Dunajski cesti je krenila množica pred Narodno tiskarno, kjer je priklicala posl. dr. Kramerja, ki se ji je v kratkem nagovoru še enkrat zahvalil. Povorka se je nade-

ljevala nato na Kongresni trg pred stanovanje dr. Zerjave, ki se je moral tudi odzvati viharim ovacijam in ki je v kratkih besedah izrazil svojo zahvalo in svoje zadoščenje zavednim ljubljanskim volilcem.

Klerikalci so kakor vedno pričakovali poročila o svoji «zmagi» v veliki dvorani «Uniona». V svoji besni jezi nad porazom so dali duška s tem, da so navalili na naprednjake, ki so bili tudi v dvorani in jih med pretepanjem skušali izriniti iz dvorane. Ko pa so videli, da je njih poraz tako katastrofalen, kakor ga ni pričakovali med njimi največji pesimist in ne največji napredni optimist, se jih je lotila silna poparjenost in unionska dvorana se je izpraznila čudovito hitro in mirno. Miklošičevo cesto

so zaprli močni kordoni policije in žandarmerije, ki pa so bili docela nepotrebni, ker so se disciplinirane napredne množice «Uniona» same izognile.

Pač pa so bili klerikalni voditelji tako neprevidni ali pa tako drzni, da so pozvali svojo mladino, naj gre na kolodvor, da tam «ščiti» dr. Korošca, ki se je ob 8. odšel v Beograd. Klerikalci so seveda dobro vedeli, da se morata v istim vlakom odpeljati tudi poslanci dr. Kramer in dr. Zerjav; zato je bil njihov apel naravnost poziv na demonstracijo proti temu dvema naprednim voditeljem. Zato je umevno, da je završalo tudi med napredno mladino, ko je zvedela o tej klerikalni nameri in da je tudi ona krenila v povorki na kolodvor. Na velikem trgu pred kolodvorskim poslopjem je bila že zbrana močna četa klerikalcev, ki je «pozdravila» manifestante z ogušujočim truščem in vikom. Policija in žandarmerija je s kordoni ločila obe skupini in zaprla ob enem tudi dohod na kolodvor. Ko sta se kmalu nato pripeljala gg. dr. Zerjav in dr. Kramer, ju je napredna množica sprejela z viharimi ovacijami. Žandarmerija je začela prav po nepotrebnem pritiskati manifestante nazaj, kar pa je rodilo posledico, da je velika skupina naprednjakov vdrila na kolodvor preko izhoda in po prostoru med kolodvorom in pošto.

Kmalu je bil poln ves peron in ovacije in manifestacije so se neprestano nadaljevale.

Kmalu za tem je prispel na kolodvor tudi gg. dr. Korošec s svojimi spremljevalci. Moral je spoznati, kako neprevidno so ravnali njegovi generali, ko so izdali parolo za demonstracije na kolodvoru in s tem izzvali tudi napredno mladino. Mesto demonstracij proti dr. Zerjavu in dr. Kramerju, so ga objele demonstracije proti njemu samemu. Presenečen je bil tako, da se je hitro umaknil v prometni urad in počakal tam tako dolgo, da je policija zopet izpraznila peron.

Napredna mladina je vnovič krenila v mesto in šla pred stanovanje dr. Puca, po njegovem kratkem nagovoru pa se je razšla. Ulice v sredini mesta pa so vrvele in odmevale radostnih vzklikov še pozno v noč.

Podrobni izid glasovanja je razviden iz priložene tabele, v kateri objavljamo v svrhu primerjave tudi številke od 11. septembra. Iz tabele je tudi najbolje razvidno kako lepo je napredoval Napredni blok na vseh voliščih in kako so istočasno klerikalci povsod padli.

Na podlagi včerajšnjih volitev bodo imeli v novem občinskem svetu: Napredni blok 23, klerikalci 19, socijalisti, komunisti in dr. Ravnar po dva, lista dr. Gregoriča pa 1 zastopnika.

Volišče	Število volilcev		Oddani glasovi		Napredni blok		SLS		Socijalisti		Komunisti		Dr. Ravnar	Dr. Gregorič
	11. 9.	2. 10.	11. 9.	2. 10.	11. 9.	2. 10.	11. 9.	2. 10.	11. 9.	2. 10.	11. 9.	2. 10.		
I. II. državna gimnazija . . .	819	808	577	626	263	286	276	254	12	14	26	31	28	13
II. Mestni dom	863	845	622	607	237	252	355	285	9	12	21	15	25	18
III. Sejtjakovska dekliška šola	743	716	513	536	226	253	256	221	13	19	18	12	18	13
IV. Mestna osnovna šola Prule	739	714	495	529	258	286	188	158	22	26	27	29	21	9
V. Mestni otrošji vrtovi v Čerkveni ulici	958	911	651	682	303	306	255	251	59	67	31	20	18	20
VI. Mestna osn. šola na Čerčevi c. (A-L)	57	529	368	380	182	191	149	123	18	23	19	10	26	7
VI. a (M-Ž)	579	557	384	393	200	210	158	119	7	16	24	17	22	9
VII. Realka	813	773	532	533	274	281	224	183	17	17	17	12	38	7
VIII. Mestni dekliški licej . .	912	878	579	611	326	352	226	169	10	13	17	13	38	6
IX. I. državna gimnazija (A-L)	603	585	389	399	219	205	141	115	17	23	12	18	26	12
IX. a I. (M-Ž)	584	566	389	406	184	193	167	139	17	30	21	20	19	5
X. Justična palača	948	916	628	657	277	291	320	259	16	25	15	14	39	29
XI. Žensko učiteljsko	704	649	390	435	189	223	173	142	15	16	13	10	29	15
XII. Moško učiteljsko	709	684	460	492	206	227	233	203	7	16	14	14	22	10
XIII. Sola na Ledini	776	783	512	525	221	222	247	214	22	26	22	22	26	15
XIV. Mestna ubožnica (A-L) .	439	424	316	311	122	126	156	136	12	10	26	14	20	5
XIV. a Mestna ubožnica (M-Ž)	502	472	348	336	116	135	189	155	14	12	29	17	11	6
XV. Gostilna Čišnovar, Dolenska cesta	738	721	564	595	282	298	234	240	23	18	25	25	8	6
XVI. Škenska šola Mesno (A-J)	673	655	436	446	170	180	201	152	39	61	26	18	28	7
XVII. (K-P)	829	800	531	528	179	194	266	210	42	44	44	40	29	11
XVIII. (R-Ž)	638	603	417	400	170	168	172	136	47	49	28	21	22	4
Skupaj	15.126	14.589	10.101	10.432	4604	4879	4581	3864	438	537	478	392	513	247

Narodna skupščina je oživela

Večina poslancev je prispela danes v Beograd. — Dopoldne so se vršile prve konference, popoldne se sestanejo poslanski klubi. — Komuniste o posvetovanju demokratskih poslancev. — Oficijski delegati za izvršitev fužije obeh demokratskih strank.

— Beograd, 3. oktobra. Dočim je bila včerajšnja nedelja v Beogradu še popolnoma mirna, je zavladovala danes v Narodni skupščini izredna živahnost. Tekom današnjega popoldneva je prispela v Beograd večina poslancev, ki se zbirajo v svojih starih klubih, kjer se vrše konference in posvetovanja ter zadnje priprave za popoldanske in jutrišnje plenarne seje posameznih klubov.

Tudi v 9. dnevnem predstevstvu je bilo danes dopoldne izredno živahno. G. Vukičević, ki se je včeraj mudil zopet na lovu, se je danes jutraj vrnil v Beograd in je ves dopoldan konferiral z radikalnimi ministri in s številnimi drugimi prvaki radikalne stranke. Ob 9. uri se je sestel z Nastasom Petrovičem, s katerim je imel daljši razgovor, nato pa se je posvetoval še z bivšim predsednikom radikalnega kluba Ilijo Mihajlovičem, dr. Peričem, ministrom Trifunovičem, ki jih smatra za svoje pristaje. Na vseh teh konferencah se je razpravljalo o popoldanskem seji radikalnega kluba ter o kandidaturah za skupščinsko predsedstvo in

skupščinske odbore.

Največje zanimanje vlada za sejo demokratskega in radikalnega poslanskega kluba katerih sklepi bodo odločilne važnosti za nadaljni razvoj dogodkov. V demokratskem klubu se je vršila danes dopoldne od 9. do 11. predkonferenca pod predsedstvom Ljube Davidoviča. O tej konferenci je bil izdan opoldne sledeči komunikat:

»Danes dopoldne se je vršila konferenca demokratskega kluba. Konferenco je vodil in otvoril predsed. glavnega odbora Ljuba Davidovič, ki je uvodoma pozdravil navzoče narodne poslance in se jim zahvalil za njihovo požrtvovalnost v volilni borbi, pozivajoč jih, naj se tudi nadalje z vsemi silami posvetijo delu za stranko in njen ugled. Demokratska stranka bo slej ko prej služila interesom naroda in države. G. Davidovič je naglašal, da je prepričan, da vlada v klubu prav tako enodušnost, kakor vlada v demokratskih plasteh naroda. Nato je dr. Marković poročal o težki situaciji, ki vlada v državi in pojasnil vstop demokratske stran-

ke v vlado. Naglašal je potrebo obširnih reform na političnem in gospodarskem polju ter poudarjal, da je baš radi teh reform potrebno, da se jim ničesar ne zgodi brez vednosti in sodelovanja kluba. Nato se je govorilo o volitvah predsed. Narodne skupščine, o čemur se bo definitivno sklepalo na jutrišnji seji po konstituiranju kluba. Končno so bili določeni delegati DS za verifikacijski odbor in sicer: gg. Pečić, Timotijević, Pera Marković in Bako Vlazjič. Lista pa bo definitivno sestavljena sporazumno z IMO.

Prav posebna važnost se pripisuje v političnih krogih formiranju demokratskega bloka, ki je dobil z današnjimi sklepi dem. poslancev prvo konkretno formo. Demokratska stranka je namreč danes določila svoje oficijelne delegate za zaključna pogajanja SDS v svrhu združitve obeh demokratskih skupin. S strani DS sta določena za ta pogajanja poslanci Timotijević in dr. Ribar. Posl. Timotijević je takoj dopoldne posetil gg. Pribičevića in ga pozval, naj tudi SDS imenuje svoje delegate. Splošno vlada prepričanje, da gre le še za formalna pogajanja med obema skupinama, ker so že dosedanj dogovori dovedli do popolnega sporazuma. Zato se z gotovostjo računa, da bo združitve obeh demokratskih strank izvršena že pred sestankom Narodne skupščine ter da bo že na prvi seji Narodne skupščine nastopal demokratski blok enotno. Z jutrišnjim prihodom Stepana Radića bo rešeno tudi vračanje kolaboracije

z HSS, ki se je, kakor znano, načelno že izjavila za demokratski blok. Razumljivo je, da povzroča ta razvoj dogodkov v radikalnih vrstah skrajno nervoznost in pobitost.

Vest o silajni zmagi Naprednega bloka v Ljubljani je izzvala tudi v tukajšnjih političnih krogih živahne komentarje. Na vladne radikalne kroge je napravil poraz SLS skrajno mučen vtis in v okolici g. Vukičevića danes naglašajo, da se je s tem zopet pokazalo, da so informacije 2. Korošca o moči SLS v Sloveniji in v Ljubljani popolnoma napačne.

STOJA MARKOVIĆEVA V MOSKVI

— Praga, 3. oktobra. Kakor poročajo iz Moskve, je Stoja Markovićeva, ki je pred tedni pobegnila iz zagrebske ženske kaznilnice, včeraj dospela v Moskvo, kjer jo je pričakoval njen stric dr. Vukašin Marković.

PROTEST DOBROVOLJCEV

— Beograd, 3. oktobra. Danes dopoldne se je zgledala v klubu SDS deputacija dobrovoljcev iz Aleksandrovega in Karagorjevega ter poslala SDS za intervencijo glede izvajanja agrarne reforme. Zadržje dni se namreč oblasti vzele dobrovoljcem svojčas dodeljeno zemljo, ki jo obdelujejo že več let. Orožništvo je pri tem postopalo skrajno brutalno, in je prišlo med njimi in dobrovoljci do krvavih spopadov.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Beograd 13.51—13.54 (13.526), Curib. 1094 — 1097 (10.955), Dunaj 7.9975—8.0275 (8.0125), London 276.10 — 276.90 (276.50), New York 56.64 — 56.84 (56.74), Pariz 222 — 224 (223), Praga 167.99 — 168.79 (168.39), Milan 308.75 — 310.75 (309.75).

Elektr. Celjska pos. 143 d., Ljubljanska Kred. 138 d., Praladion 850 d., Kred. zavod 160 d., Strojne 70 bl., Vevče 135 d., Ruše 260 — 270 d., Kr. ind. družba 400, Stavbena 56, Sešir 104.

Lesni trg. Tendence neizpremenjene. Zaključeno 3 vagoni in sicer 2 vag. bukovih drv, fr. vag. nakl. post. po 22.50, 1 vag. remelnjov, 4 metre dolgih, ostrorobnih, 28 × 56 mm, fr. vag. nakl. post. po 465.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: London 276.10—276.90, New York 56.637—56.837, Pariz 222.25—224.25, Milan 309.5—311.5, Curib. 1094—1097, Amsterdam 227.5—228.5, Berlin 1352—1355, Dunaj 799.75—802.75, Praga 167.99—168.79. Elektr. 70d. invest. posojilo 1921 84 in pol 85, 2 in polodst. Vojna škoda 397.50 — 398.50, Hipotekarna banka 56, Ljubljanska kreditna 138, Praladion 852.50, Trboveljska 490, Vevče 132.50 — 135.

INOZEMSKA BORZA.

Curib: Beograd 9.13, Milan 26.215, Pariz 20.355, London 25.24, New York 518.70, Berlin 128.58, Praga 16.9794.

Novi občinski svetniki

Pri včerajšnjih občinskih volitvah so bili izvoljeni naslednji kandidati:

NAPREDNI BLOK:

1. Dr. Dinko Puc, odvetnik,
2. Josip Turk, posestnik in podjetnik,
3. Anton Likozar, nadučitelj v pokolu,
4. Ivan Tavčar, uradnik Delavske zbornice,
5. Peter Šterk, trgovec,
6. Josip Rebek, ključavničarski mojster,
7. dr. Joža Bohinjec, ravnatelj OUZD,
8. Ernest Vargazon, železni uradnik,
9. Franc Rupnik, železniški strojevodja v pok.,
10. inž. Lado Bevc, uradnik gradbene direkcije,
11. Miroslav Urban, posestnik in trg.,
12. Karel Urbančič, poštini uradnik,
13. Alojzij Lombar, krojaški mojster,
14. dr. Josip Klepec, odvetnik,
15. Franc Zajc, mesar,
16. Ivan Dachs, gostilničar in posestnik,
17. Franc Pišek, železničar v pok.,
18. dr. Rudolf Kropivnik, profesor,
19. Valentin Urbančič, zasebni uradnik,
20. Josip Ambrožič, mestni učitelj,
21. Josip Lovša, posestnik,
22. Ivan Vrbinc, posestnik,
23. Ivan Mihelič, elektrikar in posestnik.

SLS:

1. dr. Andrej Gosar, minister in narodni poslanec,
2. Evgen Jarc, profesor,
3. Janko Jeglič, šolski ravnatelj,

4. Franc Orehek, ravnatelj in posestnik,
5. Franc Pust, tesar in posestnik,
6. Anton Marinko, državni uradnik,
7. dr. Josip Jerič, odvetnik,
8. Josip Pirč, državni uradnik,
9. dr. Valentin Rožič, profesor,
10. Josip Olup, trgovec,
11. Franc Debevec, železniški uslužbenec,
12. Ivan Krvinar, urarski delovodja,
13. Josip Rajnar, železniški uslužbenec,
14. Metod Golmajer, stavec,
15. inž. Franc Ruel, državni uradnik,
16. Edvard Meze, posestnik,
17. Josip Musar, mesar in posestnik,
18. Miha Krek, novinar,
19. Ivan Lipoglavšek, zasebni uradnik.

SOCIJALISTA:

1. Stanko Likar, tajnik okrožnega urada za zavarovanje delavcev,
2. Ljudevit Miklošič, železničar.

NAPREDNA GOSPODARSKA LISTA:

1. dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik,
2. dr. Miroslav Lukan, posestnik in veliki župan v pok.,

DELAJSKO - KMEČKI REPUBLIKANSKI BLOK:

1. Dr. Milan Lemež, odvetnik,
2. Marcell Zoraga, strojevodja.

NEODVISNA GOSPODARSKA LISTA:

1. Dr. Vinko Gregorič, zdravnik in posestnik.

Ljubljanska gledališka afeta' likvidirana

Radi splošnega odpora in ogorčenja je bil danes umaknjen ukrep o odtegnitvi gledaliških doklad osebju.

Kakor smo izvedeli, je dobila gledališka uprava danes od upravnika g. Kregarja, ki se mudi v Beogradu, telefonično dovoljenje, da izplača tudi za oktober gledališke doklade, ki so bile pri sobotnem izplačilu osebju odpravljene. Z izplačevanjem se je začelo.

Znajo je, da je ljubljanska gledališča v predzadnji sezoni porabila tudi oni kredit, ki mu je bil nakazan le po tiskovni pomoti. Ta znesek je moral v minulni sezoni vrniti državnim blagajni, kar je imelo posledico, da je bila ta sezona precej deficitna. To obremenjuje seveda tudi novo sezono, ki ravnarja pričena. Upravnik Kregar se mudi v Beogradu že več dni baš radi tega, da bi na kakršenkoli način uredil to vprašanje. Njegova prizadevanja pa so ostala brez uspeha, ravno tako pa tudi prizadevanja drugih gledališč, ki se nahajajo v sličnih zagatah. Ne v prosvetnem, ne v finančnem ministristvu nočejo ničesar

slišati o kakem zvišanju kreditov in ne o znižanju zahtev državnega erarja.

Beograjsko gledališče si je pomagalo iz stiske z začasnimi črtnjenimi gledaliških doklad osebja. Isto so hoteli narediti tudi pri ljubljanskem gledališču, kjer pa je ta ukrep naletel na tako enodušen in ogorčen odpor ne le gledališkega osebja, temveč cele javnosti, da bi njegova izvedba gledališču mnogo več škodovala kakor bi znašal prihranek. Ko je bil g. upravnik Kregar o tem obveščen, je na lastno odgovornost odredil, naj se doklade izplačajo.

S tem je vsaj za enkrat končana ta naša mučna »gledališka afeta«, ki je upravičeno vzbudila med ljubljanskim prebivalstvom splošno ogorčenje in vznemirjenje. Gledališko osebje bo zdaj zopet nadaljevalo z vajami in tako lahko upamo, da bo letošnja sezona odprta v najkrajšem času.

Prosveta

Šentjakovski gledališki oder

Otvoritev predstva.

Krajerjeva »Školjka« je zakonska drama, kakor se jih odigrava danes in jutri vedno več in več. Propad predvsem etičnih norm zapadno evropske kulture in s to prehodno destruktivno dobo zvezano trpljenje bogatih duš ter srečo, razkošje in blaženost teli, ko z razvalin zazrejo novo jutranjo zarjo je hotel pisatelj umetniško zasnovati v »Školjki«. Sicer se je Krajerju to le deloma posrečilo, vendar človek zasluži vso grozo in srečo take borbe človeškega duha proti gnobili in za lepše življenje, ko gleda na odru glavne junake »Školjke«.

Pepina je glavna ženska vloga v drami in tudi najtežja, ker je interpretinja dveh v bistvu različnih duševnosti. Wrischerjeva Ervina je svojo vlogo kot Pepina v vsej globokosti domela in jo tudi ni manj doživljeno podala na odru. Bila je res živa »moderna« Pepina, ki je preko noči dozorela in postala iz skromne neumne dekline pustolovka rafinirana, prebana in strupena. Nič več niso njene oči sanjale v daljavo, ko je doživela vse mogoča razočaranja. Wrischerjeva je podala umetniško to plat Pepine kakor tudi še drugo, ko je spoznala, da za njo živi le njena ljubezen do Maksja in je vse drugo ne briga. Dinamična, bogata duša Pepina, ki zna plakati in vriskati, je zaplavala v razburkanu morju, k Školjki, ki je biser v nji. Usojeno ji je bilo iskati in samo iskati in nikdar najti.

Jean de la Hyre:

500

Roman.

— To je Sena med Ville Neuve-Saint George in Ville Neuve-le-Roi. Aeroplani so usmerili polet nad kanalizirano reko. Čez tri minute so letalci zagledali v žarkih vzhajajočega solnca Pariz.

Čakajo si mislimo, kako so se naslanjali ob pogledu na znamenito mesto. Toda razočaranje je bilo veliko. Mesto se je pričelo z goste mreže nizkih stolpov s terasami namesto streh. Ulice so se križale v pravokotnikih, bile so široke, ravne in brez najmanjšega drevesa. Videle so se samo zelene terase hiš. Ta kraj je služil najbrž Parizanom za oddih ob vročih poletnih dnevih.

Tam, kjer so bile nekoč utrdbe, se je razprostiral zdaj širok bulvar, za katerim se je pričel pravi Pariz.

Na obeh straneh so se dvigali visoki nasipi, polni železniških tirov, po katerih so drveli na vse strani vlaki. Eni so se ustavljali na manjših postajah, drugi so pa drveli z neverjetno hitrostjo dalje.

Povsod se je prebujalo življenje. Na severovzhodu, nad kanalom, ki je vodil očividno tam, kjer je tekla nekoč Marne, je bilo nebroj tovarniških dimnikov, iz katerih se je valil črni dim. Od vseh strani so se dvigali nad mesto aeroplani. Spočetka so startali samo manjši s teras predmestnih hiš, kmalu so se pa pojavili tudi večji.

— Omnibusi, — je menil d'Albaniac. Malo da niso trčili ob ogromen štirikrilni zračni omnibusi, v katerem je sedelo več potnikov.

Zdaj so leteli nad mestom samim.

Katedrala Notre Dame! — je vzkliznila Letičica. Glej, ohranila se je!

— Ves otek se je ohranil v prejšnji obliki, — je dejal d'Albaniac.

Leteli so naglo, vendar so pa opazili, da sta se ohranili na otoku sredi predmestnega Pariza, kjer so imele hiše najmanj dve deset nadstropij starinski stavbi cerkve Notre Dame in dvorca pravosodja.

Tisoči aeroplanov so rezali zrak nad Parizom. Ob tako zgodnji jutranji uri je bil zračni promet izredno živahen.

D'Albaniac je namignil Faultonu. — Spustiti se moramo!

Zagledal je pred seboj na veliki beli terasi s črnimi črkami označeno besedilo:

— Mariborski gledališki abonenti, ki še niso oddali svojih izkaznic, se naprošajo, da jih oddajo najdlje do 4. oktobra pri gledališki blagajni. V oktobru zapade že drugi obrok abonma, pa se naprošajo ga, da poravnajo eventualne zaostanke, ker gledališče nujno rabi denarna sredstva za tekoče izdatke. — Sprejemajo se še novi abonenti.

Sport

Nogometno prvenstvo v Ljubljani

Ilirija — Primorje 4 : 0 (2 : 0).

Ilirija: Miklavčič, Pleš, Verovšek — Lado, Dekleva, Volkar, Zupančič J., Šiška, Cirovič, Oman, Doberlet.

Primorje: Oman I., Svetic, Pečnik-Jug, Vindiš, Pišek-Privšek, Erman, Čebobin, Uršič, Kariš.

Včerajšnja prvenstvena tekma med Ilirijo in Primorjem je končala z zmago Ilirije, pri kateri pa je treba vpoštevati, da je bila izvojevana proti znatno oslajljenejmu Primorju. Ker imajo trije igralci Primorja (Slamič, Jančigaj in Čamerik) za brano igre, je umetno, da je moralo moštvo kapitulirati. Če bi bilo Primorje kompletno, bi dobila tekma pač drugo lice in bila tudi zanimivejša in lepša. Zato bi bil podasev morda vendarle boljše storil, ako bi tekmo preložil.

Ilirija je bila v vseh ozirih boljše in kompaktnije moštvo, dasi zlasti njen napad ni predvedel najboljših igr. Hrbenica moštva je bila obramba. Dvojica Pleš-Verovšek je sijajno razdirala, čistila in parala ter vratarju Miklavčiču skoraj prihranila vsako delo. Med krilci je dominiral Lado, s Plešem je imel slabe momente v drugem polčasu, dočim je Volkar igral precej diletantsko. Napad je imel dobrega vodjo v Ciroviču, ki se je silno trudil, da uvede sistem v igro, ni pa našel pravega razumevanja pri svojih partnerjih. Oman, v prvem polčasu dober, je v drugem radi bleisure precej popustil. Doberlet, Šiška in Janez so igrali precej »drauf und dranz«.

Tudi Primorje je imelo boljše delo štiva v obrambi, kjer je zlasti Pečnik igral odlično vlogo. Med krilci se je vrlo dobro uveljavil Vindiš, a čvrsto mu je sekundiral Jug, ki je opasnega Doberleta lepo pokrival. Pišek se je zdel brez rutine. V napadu sta ugajala Čebobin in homo novus — levo krilo Kariš, medtem, ko sta Erman in Uršič zatajila.

Tekma sama je bila precej ostra, tipično prvenstvena, vendar brez vsakega težjega incidenta. Igrali so obojestransko precej nervozno, brez sistema, in skušali doseči efekt brez vsakih olepšav, povzem enostavno. Prvi polčas sta se bili moštvi skoraj enakovredni, v drugem pa je Ilirija močno prevladovala.

Poteč je v 8. min. kot proti Primorju, v 16. kot proti Iliriji, v 28. min. zagreši Pečnik hands, enajstmetrovko pretvori Doberlet v prvi gol za Ilirijo. V 35. kot proti Iliriji. V 41. prosti strel proti Primorju. Razanten strel Šiške obsedi v mreži. Polčas 2 : 0 v korist Ilirije. V drugem polčasu v 9. minuti kot proti Primorju, nato v 12. in 13. dva proti Iliriji. V 17. zviša Doberlet po krasnem pasu Omana z bomba na 3 : 0 in v 22. zapelje Cirovič solo 4. gol. Kljub neprestanim napadom Ilirije ostane rezultat neizpremenjen. Primorje sicer doseže kasneje en gol, ki ga pa sodnik ne pripozna. Sodnik g. Kramaršič je imel igro precej v rokah in je sodil objektivno.

Jadran — Hermes 3 : 2 (2 : 0).

V predtekmi je Jadran odpravil Šiskar, je s 3 : 2 in tako pridobil dve dragoceni točki. Jadranova zmaga odgovarja poteku igre. Prvi polčas je imel mnogo več od igre in je prišel v vodstvo z 2 : 0 ter kasneje celo s 3 : 0. Hermes se je znašel šele proti koncu, ko se je zdelo, da je njegova usoda že zapetena. Tekom dveh minut je zabil dva efektna gola in si tako popravi rezultat, točk pa ni mogel rešiti, ker je bila njegova ofenziva prepozna. Sodil je dobro g. Betetto.

Slovan — Slavija 7 : 2 (3 : 0)

Slovan je odpravil Slavijo s precej visokim rezultatom, dasi sta si bila nasprotnika v polju zlasti v prvem polčasu enakovredna. V drugem polčasu se je Slaviji poznala precejšnja utrujenost in morala je kloniti pred dobro disponirano enajstoroč Slovan. Krivdo na nekoliko previsokem porazu pa nosi vratar, ki je bil izven forme. Sodila sta dobro gg. Smole in Šetina, vsak v eni polovici.

Stanje prvenstva je nastopno: Ilirija 4 točke (goli 10 : 1); Slovan 4 točke (3 tekme, goli 13 : 4); Jadran 4 točke (3 tekme, goli 8 : 9); Primorje 1 točka (2 tekmi, goli 4 : 4); Hermes 0 točk (2 tekme, goli 4 : 6); Slavija 0 točk (2 tekme (goli 3 : 13).

do, ki je morala pomeniti na evropskem jeziku »hotel«.

Hotel je stal na bregu Sene tam, kjer je bilo nekoč gledališče Chatelet. Aeroplani št. 15 in 16 sta se spustila na teraso. Neka nevidna sila ju je potegnila takoj v sredino terase in ustavila sta se na ploči iz blestečih kovine. Plošča se je kar sama od sebe spustila doh in potegnila za seboj oba aeroplana z letalci.

Avtomatična naprava se je ustavila čez pet sekund in zopet je nevidna sila dvignila letalca s plošče, ki se je vrnila na svoje prejšnje mesto.

Presenečeni letalci so začeli osoren gla:

— Koliko sob izvolite?

D'Albaniac, Letičica, Fortclius in Faulton so dovolj obvladali evropski jezik, da so razumeli vprašanje. Toda kako odgovoriti? Bili so v veliki dvorani, kjer je stalo ob stenah kakih deset aeroplanov različne velikosti in oblike. Z desne in leve so bila vrata s črkami MU in MUJ. Toda nikar ni bilo žive duše.

— Štiri sosedne!

Čez pol minute je nevidni glas odgovoril:

— Petnajsto nadstropje, skupina 10, sobe 101, 102, 103 in 104...

Tekme rezerv.

Ilirija — Primorje 7 : 0. Lepa igra rezervne Ilirije. Hermes — Jadran 3 : 2; Slovan — Slavija 2 : 2.

Drugi razred: Reka — Natak 16 : 0.

Druge nogometne tekme.

NOVO MESTO: Panonija (Ljubljana)

— Elan 8 : 3. Lepa zmaga Panonije.

ZAGREB: Prvenstvo: Hašk — Derby

2 : 1. Viktorija — Concordia 3 : 2 (1 : 2).

Croatia — Željezničar 1 : 1.

BEOGRAD: Jedinstvo — Soko 4 : 2;

Jugoslavija — BUSK 8 : 2.

SPLIT: Hajduk — Angleški mornarji

5 : 0.

Semifinale za evropski pokal. Dunaj:

Rapid — Slavija 2 : 1 (1 : 1). Nezalužen

poraz Slavije, ki je bila mnogo boljše.

30.000 gledalcev. PRAGA: Hungaria —

Sparta 0 : 0. Slavija in Hungaria sta izlo-

čeni od nadaljnjih tekmovalcev. Hungaria

je diskvalificirana, ker je nastopila s Kal-

manom. V finale prideta Rapid in Sparta

DUNAJ: Prvenstvo: Admira — Austria

6 : 0! Sportklub — BAC 4 : 1. FAC —

Hakoah 2 : 0. WAC — Simmering 3 : 1.

BUDIMPEŠTA: FTC — Újpest 1 : 0.

Sabaria — Vassas 5 : 2. Atila — Nemzeti

4 : 1.

Kolesarska dirka za državno prvenstvo

Koturaški Savez SHS je priredil v nedeljo, dne 2. okt. t. l. dirko za državno prvenstvo na progi Zagreb - Samobor - Novo mesto - Metlika - Karlovac - Zagreb (190 km). Dirke se je udeležilo šest Slovencev in šest Hrvatov. Dirkači so dospeli na cilj v naslednjem redu: Kranjc (Orao), Banek (Motokoturaški), Zanoškar (Primorje), Truban (Orao), Šolar (Ilirija) in Kosmatin (Primorje). Po točkah, doseženih po petkratnem predtekmovalstvu si je priboril prvenstvo države Banek. Drugi je Kosmatin, tretji Kranjc. Kosmatin je imel defekt, kar ga je zelo oviralo. Šolar se dveh predtekmovalni ni udeležil. Dirkalna proga po hrvatskem ozemlju je bila do skrajnosti slaba, na cilju se je zbralo za zagrebške razmere malo občinstva. Točneje poročilo še objavimo.

Službeno iz LHP. Danes ob 20. uri seja upravnega odbora v kavarni Evropi.

Izpred sodišča

NALEZEL SE GA JE.

Junija meseca je popival veseli Jožek s svojim tovarišem Lojzeto po Skofji Loki. Oba fanta sta bila veselo razpoložena, vrisala sta in pela ter pozabila, da je odbila ure dve. Na trgu so se odpirala okna, v mežkanju cestnih svetilk so se ozirali na cesto zaspani obrazi, nekdo je robato zaklel in zahteval mir.

— Kaj bi nocoj mirovali, ko je tako lepa noč, da jo je kar škoda, se je oglašil Jožek in znova zavriskal.

— Kaj vriskata in razgrajata, je zakrčal tedaj občinski stražnik ter zahteval, naj dasta mir.

— O, malo vriskanja ne bo nikomur škodilo, je ugovarjal Jožek in zopet zavriskal, da je šlo skozi ušesa.

— Ljudje spe, a vidva jih dramita, molčita, sicer vaju bom zaprl.

Jožek je bil ves čas tiho, stražnik ni vedel, da je on prvi zavriskal. Lojzek je pa sitnil in sitnil, malo zaklel ter znova z veselim vriskom pokazal svojo korajžo.

Stražnik je odvedel Lojzeta v občinski zapor.

Jožek je ostal sam na cesti. Milo se mu je storilo, ko se je spomnil, da je njegov ljubljani tovariš zaprt, dočim on svobodno hodi okoli Rešim ga, si je dejal. Šel je na stražnico, stopil k oknu in poklical Lojzeta. Fant se mu je odzval. Jožek je sunil z roko v okno, šipa se je ubila. Potem je lezel na drugo stran, razbil ključavnik in zmagovalno prikorakal k svojemu tovarišu.

— Vidiš, tako se sem te rešil zopora, zdaj sem jaz tebe izpustil, a jutri bom pa sam prišel notri, je dejal Jožek in žalostno pogledal svojega tovariša.

Odšla sta v noč in kmalu pozabila na svoje skrbi in težave.

Ko je ležal Jožek zjutraj v postelji in se ježil nad svojim mačkom, so se naenkrat odprla vrata in pred njim se je pojavil stražnik.

— Jožek, polomil si ga, ti si snoči razbil okno in polomil ključavnik, zdaj te moram naznaniti.

Jožek je napenjal možgane, a ničesar se ni mogel spomniti, videl je pred seboj samo celo vrsto litrov, ki sta jih z Lojzeto izpraznila, a občinska ječa se ni hotela pojaviti v njegovem spominu.

— Preveč sem bil pijan, ničesar ne vem, je dejal stražnik.

Jožek se je moral zagovarjati pred deželnim sodiščem. Dokazal je, da je izpil to-

Letalci so se spogledali.

Sneli so maske in se zasmejali. Celo Faulton ni mogel zadržati smeha.

— Dragi prijatelji, — je spregovoril d'Albaniac v francoščini 20. stoletja, — pomnite dobro, da se ne smemo nobeni stvari čuditi. Cesar pa ne vemo, bo treba uganiti, sicer bodo novi ljudje mislili, da smo padli z lune, kar utegne imeti za nas neprijetne posledice.

Pustimo tu oba aeroplana in poiščimo lift, da se spustimo v petnajsto nadstropje.

Stopili so iz aeroplanov na blesteč siv hodnik iz nekega čudnega cementa.

— Postavimo aeroplana v tale kot.

V kotu so bile pritrjene na steni tanke verige s ključavnicami. Propeler vsakega aeroplana je bilo treba oviti z verigo in prikleniti. Ko so priklenili aeroplane, sta spravila d'Albaniac in Faulton ključ v žep, Fortclius in Letičica sta pa vzela iz aeroplanov dva velika zavoja in vsi štirje so šli iskat lift.

Vrata MU so vodila na glavni hodnik. Od stropa je visela kovinasta plošča z napisom:

»Dvajseto nadstropje. Skupini 40 in 50. Sobe 200—300.«

— Ne, zmotili smo se.

Odšli so k vratom MUJ, za katerimi je stala čudna kletka iz viteza, z zlatom.

Hiko vin, da je utonil v tem vinu še njegov spomin.

Ker so bili sodniki prepričani, da je bil Jožek res pošteno nadelan, so ga oprostili.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 3. oktobra 1927; katoličani: Kordif; pravoslavni: 20. septembra, Evstahije.

Jutri: Torek 4. oktobra 1927; katoličani: Fran; pravoslavni: 21. septembra, Kordai

DANASJŠJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Sporočilo na Mars.

Kino dror: Princ črnih gor.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bohinc, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta.

Solnce zaide danes ob 17.39, vziđe jutri ob 6.00 in zaide ob 17.37.

ZA NAŠE NAROČNIKE.

Danes so na vrsti naročniki serij H in I.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V ponedeljek (3. t. m.) zvečer važna skupna vaja. Vse in vsi! — Tajnik.

Ženam, sedanjim in bodočim

Katarina Minola, žena Petruhijeve go-

vori ženam:

Fej, fej! Razgubaj to mrknotno čelo, ne streljaj jezih bliskov iz oči na svojega gospoda, kralja, vodca: srdita ženska je kot zburkan vir — motan in blaten,

LJUBLJANA NUDI KRASNA OBLAČILA

A NAJLEPŠE IZBEREJO NAŠE DAME, KAR PRIZNAVA DANES ŽE VSAKDO PRI TVRDKI
FRAN LUKIČ, STRITARJEVA ULICA
V CENAH NAJNIŽJI — V LEPOTI IN FINEM BLAGU NA VIŠKU!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 3. oktobra 1927.

— Odlikovanje českoslovaških častnikov. Kralj Aleksander je odlikoval z redom sv. Save III. stopnje poveljnika avtomobilske čete v Pragi podkovnika Karla Černyja in sekcijskega šefa v ministruvarstvu narodne obrambe podpodkovnika Otakarja Holcya.

— Iz ministrstev. Prosvetni ministri dr. Kosta Kumanudi, ki je zastopal zunanega ministra v Ženevi povodom zasedanja Društva narodov, se je vrnil v Beograd z vsemi člani naše delegacije. Minister dr. Kumanudi je prevzel prosvetni resor od svojega prednika in sprejel oddelne načelnike ministrstva.

— Iz državne službe. Premeščen je šumarski nadzornik in šef šumske uprave Franc Miklavčič iz Bleda v Kranjsko goro; v višjo skupino so pomaknjeni: rečna mojstra pri sreskem hidrotehničnem oddelku v Mariboru Ljudevit Jureš in Jožef Pleteršek ter rečni mojster pri sreskem hidrotehničnem oddelku v Ptujcu Franc Runovec; za administrativnega uradnika pri oblastnem hidrotehničnem oddelku v Sarajevu je imenovan stalni pripravnik Slavko Debeljak; upokojena sta arhivski uradnik pri vel. županu ljubljanske oblasti Franc Kristan in arhiv. uradnik pri sreskem poglavarstvu v Kamniku Leopold Seljak.

— Iz sodne službe. Vpokojena sta pis. oficijal pri okraj. sodišču v Ptujcu Gregor Rožič in kancliser pri okrožnem sodišču v Celju Karol Novak.

— V naše državljanstvo sta sprejeta ruska emigrantka dr. Nikolaj Preobraženski kontraktualni lektor ruskega jezika na ljubljanski univerzi in uradnik ljubljanskega veleposla Ivana Rihter.

— Redukcija carinarnic v Slovenji. Kakor smo že poročali, je finančno ministrstvo ukinilo več carinarnic in carinskih oddelkov, med njimi glavni carinarnici v Boh. Bistrici in Murski Soboti, sporedno carinarnico v Trzinu ter carinska oddelka pri Sv. Anni in na Jezerskem. Posli carinarnice v Boh. Bistrici preidejo na carinarnico na Jesenicah, onih carinskih oddelkov pri Sv. Anni in na Jezerskem na carinarnico v Ljubljani. Ukinjena je tudi carinarnica v Dolnji Lendavi, čije posli preidejo na carinarnico v Kotorbi.

— Vprašanje odprave medicinskih fakultet. Nedeljska beogradska »Pravda« omenja, da se v prvi polovici tega meseca vrši v prosvetnem ministruvarstvu pod predsedstvom prosvetnega ministra dr. Koste Kumanudija posebna konferenca univerzitetnih profesorjev, ki bo razpravljala o odpravi posamičnih fakultet na naših univerzah, zlasti medicinskih.

— Veterinarsko bakteriološki zavod v Ljubljani. V poljedelskem ministruvarstvu je izdelan pravilnik o organizaciji in delovanju državnega veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani. Poljedelski minister je ta pravilnik podpisal. Pravilnik je že stopil v veljavo.

— Uredba higijenske službe. Minister za narodno zdravje je podpisal posebno uredbo o organizaciji higijenske službe v naši državi. Uredba ima zakonsko moč. Uredba je bila že objavljena ter je stopila v veljavo.

— Blejski most čez Savo. Ministruvarstvo za javna dela je odredilo, da se prične se to jesen z gradnjo novega bečonskega mostu čez Savo pri Lescah. Kakor znano, je lanske jesenske katastrofalna povodenj odnesla tedanji leseni most, namesto katerega so pozneje napravili provizorični most. Za gradnjo mostu prispeva država 1.240.000 Din. K gradbenim stroškom bosta prispevala tudi pristojna krajna cestna odbora na Bledu in Radovljici.

— Najemniki za podaljšanje stanovanjskega zakona. Včeraj se je vršil v Celju javen shod društva stanovanjskih najemnikov za Slovenijo podružnica Celje. Na shodu je bila sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo najemniki podaljšanje stanovanjskega zakona vsaj do 1. 1930. Do takrat pa morata država in občina zgraditi potrebno število zdravil in cenah stanovanj. Vlada naj tako znatno podpre gradnjo hiš z malimi stanovanji. Stanarina naj bi se v bodoče odmerila dohodkom primerno. S 1. novembrom naj bi se izvedla revizija stanovanj, ki bi se na novo razdelila po številu družinskih članov. Vsi spori naj bi prišli pred redna sodišča.

— Slovensko kulturno in prosvetno društvo v Beogradu. Slovenski delavci, delavke in uradniki v Beogradu so ustanovili kulturno in prosvetno društvo »Cankarjeva« za namenom, da vpostavijo med tamkajšnjim delavskim življenjem in razvijajo potrebo med družabno življenje. Pod okriljem tega društva bodo prirejali sestanke, predavanja, družabne večere koncerte in zabave ter gojili petje, glasbo in dramatiko. Društvo bo imelo tudi svoj čitalnico in knjižnico. Ker je društvo šele v razvoju, prosi vsestranske podpore, zlasti potrebuje stare, že prečitane knjige za svojo knjižnico. Prepričani smo, da bodo naša kulturna in prosvetna društva to prošnjo upoštevala.

— Višja pedagoška šola v Beogradu. Prosvetni minister bo imenoval za direktorja višje pedagoške šole v Beogradu. Od prosvetnega sveta je ministru že predložen zadnji predlog. Za prvi letnik višje pedagoške šole se je prijavilo izredno veliko število slušateljev tako, da bo letnik najbrž ukinjen oziroma se ne bodo vršila predavanja. Vzrok piše prijave tihi v tem, da se morajo slušatelji na lastne stroške vzdrževati in da jim je sploh po novem finančnem zakonu ukinjena vsaka mesečna plača, ki jim je pristojala kot učiteljem.

— Ukrajinsko društvo »Prosveta« v Beogradu se je preselilo s 1. oktobrom iz Carigradske ulice 34. v Njeguševo ulico št. 59.

— Gradbena direkcija opozarja vse zainteresirane na I. oферno licitacijo za izvršitev dolnjega ustroja železnega mostu preko reke Neretve v Caplini, ki se vrši dne 31. oktobra 1927 ob 10. uri pri Gradbeni direkciji v Sarajevu. Natančnejši pogoji so razvidni iz razglasa na uradni deski Gradbene direkcije v Ljubljani, Turjaški trg 1, I.

— Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12. Na mesto venca na krsto blagopokojne prijateljice ge. Fani Zemmelje daruje ga. Roza Janda-Galle 100 Din; red. bina Iv. Bonača namesto venca na krsto pok. ravnatelj. ge. Fani Zemmelje 100 Din. Neimenovana 30 Din, neimenovana 20 Din. Plemeniti darovalcem najiskrenejša hvala. — Odbor.

— Velika skupščina »Družbe sv. Cirila in Metoda« se vrši v Mariboru dne 9. oktobra t. l. Vsem udeležencem velike skupščine je dovoljena polovična vožnja i. s. od 8. do zaključka 11. oktobra. Na vstopni postaji se kupi celo vozno karto, na katero je zahtevati mokri žig. S potrdilom o udeležbi velike skupščine, ki se dobi pri zborovanju, velja ista vozna karta tudi za nazaj. Vabimo k mnogobrojni udeležbi. 112/n

OBLAČILA tvrdke J. Maček
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljše in najcenejša.

Iz Ljubljane

—lj Smrt odličnega ljubljanskega obrtnika. V nedeljo ponoči je umrl po daljši bolezni brivski mojster g. Oton Fetič-Frankheim v starosti 68 let. Pokojnik je bil oče odvetnika dr. Otona Fetiča-Frankheima in inž. Viktorja, obratovodje pri mežiskem rudniku. Bil je v ljubljanskem meščanskem krogu splošno priljubljen kot soliden obrtnik. Svoj brivski salon v Šelenburgovi ulici je otvoril pred 30 leti. Bil je zelo mirnega in lojalnega značaja. Pogreb pokojnika se vrši danes ob pol 5. popoldne iz hiše žalosti na Rebri št. 7 na pokopališču k Sv. Križu. Bodi mu ohranjen blag spomin! Žalujoci rodbini naše iskreno sožalje!

—lj Podržavljenje mestne ženske realne gimnazije odklonjeno. Ministruvarstvo prosvete je dne 11. t. m. odklonilo prošnjo ljubljanske občine za podržavljenje mestne ženske realne gimnazije, češ da bi podržavljenje pomenilo nastanek nove državne gimnazije, število popolnih gimnazij v državi pa je po členu 138. finančnega zakona za l. 1927-28 določeno z 80. Zopet se je pokazala lubežen radikalno-klertikalne vlade v Beogradu za našo Ljubljano! Živela dr. Gosar in dr. Korosec!

—lj Red Belega orla je izgubil na dan konjskih dirk odnosno razstave plemenskih konj načelnik konjiškega oddelka dravske divizijske oblasti g. podpolkovnik Radivojević in sicer najbrž v bližini kavarne »Evropac« ali pa na sejmišču. Pošten najditelj naj izroči odlikovanje proti primerni nagradi v uredništvu »Slovenskega Naroda«.

—lj Novo portugalsko in novi jeruzalemski dan specialitete od divjačine in druge izbrane jestvine nudi kavarna in gostilna Leon Pogacnik. Kolodvorska ul. 29. 729/u

—lj Zopet tatvina koles. Lastniku reklamnega podjetja Alojziju Mateliču je včeraj ob 11. dopoldne odpeljal neznan tat iz veže hiše št. 3 v Dvofakovi ulici črnopleškano, 1000 Din vredno žensko kolo znamke »Jogo«. O polnoči pa je neznan kolarski tat odpeljal izpred Jesihove gostilne na Rudniku mesarskemu pomočniku Ivanu Čeponu 1000 Din vredno kolo. Tatova koles sta izginila brez sledu.

—lj Razstava in zaloga pletilnih strojev vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju. — Ljubljana, Zidovska ulica 5. Fr. Kos. 104-L

—lj Zgodba veselega Celjana in mične Mariborčanke. Celjan Stefan, po poklicu baje privatni uradnik, je zapustil svojo legitimno ženo ter začel živeti na koruzi z Mariborčanko Filomeno. V Mariboru sta mesec dni veselo živela v neki gostilni kar na kredo. Stefan je napravil dolg na hrani in pijanci 1300 Din ter si nabavil na kredit tudi šivalni stroj »Singer« v vrednosti 5000 Din. Stroj je prodal. Ko so postala obema v Mariboru tla prevročila, sta se preselila v Ljubljano, kjer sta po raznih gostilnah in hotelih brezskrbno živela. Policijski kontrolni organ ju je v nedeljo jutraj zalotil v nekem hotelu ter ju povabil na policijo. Radi goljufije so ju izročili sodišču.

—lj Aretacija tatice na Vodnikovem trgu. Na Vodnikovem trgu je bila v soboto 1. t. m. opoldne prijeta 16-letna Marija Filoni, doma iz Zg. Kašlja pri D. M. v Polju. Filoni je pred dnevi vplnila v hišo posestnice Jerice Erbežnik v Zg. Kašlju ter ji odnesla razno obleko v vrednosti 1500 Din in 80 Din gotovine. Filoni je nekaj obleke zakopala doma v gnoji, v drugo se je preoblekla ter odšla v Ljubljano. Spetoma je z neko prijateljico veselila po gostilnah, dokler ni zapravila vsega denarja. Erbežnikova je tatico na Vodnikovem trgu spoznala. Filonijeva se zagovarja, da sta jo k tatvini napeljala dva njena ljubčka.

—lj Drobniški policjske kronike. Radi večjih deliktov ni bila včeraj aretirana nobena oseba, pač pa veseljak Tone radi pijanosti

in nedostojnega vedenja. Prijavljeni so tudi trije pomočniki radi kaljenja nočnega miru. Kljub alkoholni prepovedi, je bilo včeraj opažati precej sumljivo se zbalo osebnosti. Ljudje so namreč popoldne v gostih množicah zapuščali Ljubljano ter se krepčali po okoliških gostilnah. Prijavljeni sta dve tatvini koles in neka ženska radi suma tajne prostitucije. Čeprav je bil včeraj ves dan, zlasti popoldne izredno živahen avtomobil. promet, so prijavljeni samo trije vozniški radi prestopka česnoslovaškega reda.

Špecijalist za zobne in ustne bolezni

dr. Mirko Kambič

ordinira od 8.—12. in 14.—17. na Vidov-danski cesti — Sv. Petra cesta. 10623—1

u—Kopališče Tabor pristopno javnosti vsako sredo in soboto od 8. do 19., ob nedeljah od 8. do 12. Vhod nasproti vojašnice

lj Anglesko suknjo za moške obleke najcenejše kvalitete, dobite po solidnih cenah pri Franc Pavlin, Gradišče 3. 106/L

Iz Celja

— c Razvite prapore »Orjune« v Gaberju pri Celju se je vršilo včeraj v nedeljo dopoldne. Prireditve se je udeležilo mnogo Orjunašev iz raznih krajev. Kumica prapora, katerega je blagoslovil celjski pravoslavni svečenik, katoliški ga namreč blagosloviti ni hotel, je bila gospa dr. Dečkova. Po končani slavnosti razviti je šla povorka iz Sokolskega doma po Gaberju. Zvečer se je vršila slavnostna akademija v Narodnem domu. Cela slavnost je prav lepo potekla. Prav nepotrebna je bila prepoved policijske oblasti, ki je povorko omeila samo na Gaberje, dočim jo je po mestu prepovedala. Gospodje, ki imate danes oblasti v rokah, pomnite enkrat za vselej, da so časi, ko so avstrijske oblasti prepovedovale Sokolstvu pohod po mestu, minili! Zdi se nam, da živimo danes zopet v tistih ali pa dostikrat še slabših časih! Zahtevamo energično, da že enkrat nehajo šikanati proti nacionalističnim organizacijam!

— c Sokolski telovadni nastop se je včeraj popoldne vršil na dvorišču osnovne šole. Nastopili so vsi oddelki Celjskega Sokola. Proste vaje, kakor tudi orodna telovadba se je lepo izvršila. Prireditve je uspešno povodilo.

— c Statistika umrlj. Tekom meseca septembra je umrlo v Celju skupno 26 oseb in sicer 7 v mestu in 19 v javni bolnici.

— c Ljudsko vseučilišče v Celju je imelo v petek zvečer svoj občni zbor. Funkcionarji so podali svoja poročila iz katerih je bilo razvidno lepo delovanje društva v minulnem poslovnem letu. Društvo je šlo 90 rednih članov. Vršilo se je v celoti 16 predavanj. Za prihodnje poslovno leto se je sklenilo naprositi tudi predavatelje iz Maribora za predavanja v Celju. Predsednikom društva je bil zopet izvoljen vladni svetnik g. Em. Lilek.

Iz Maribora

— m Odmev napredne zmage v Ljubljani. Vest o sijajni zmagi Naprednega bloka pri ljubljanskih občinskih volitvah je izzvala tudi v Mariboru val navdušenja. Ljubljana je dala dober vzgled in napredni Mariborčani so včeraj prisegli, da morajo 18. decembra tudi v Mariboru pomesti s klerikalno kliko na magistratu. Klerikalci so seveda strahovito poparjeni. Tako katastrofalnega poraza ni nihče pričakoval, zlasti ne, ker so bili mnogi prepričani, da bodo preizkušene laži iz klerikalnega tajništva, ki so se pretakale po »Slovenčevih« predalih, tudi tokrat rodile uspeh. Ravniharjeva polomija pa bo menda spametovala tudi našega Ravnika. Eno pa je gotovo: Ljubljani bo sledil tudi Maribor!

— m Napredni volili! Dne 18. decembra mora sleherni naš volilec na volišče. Kakor v Ljubljani, bodo skušali klerikalci tudi v Mariboru izreklamirati kar največ naših ljudi. Poslužili se bodo iste prakse in vsako preselitev iz enega okraja v drugi ali iz ene ulice v drugo smatrali za izselitev. Na ta način upajo, da bodo izreklamirali par sto naših volilcev. Zato naj se nihče ne zanaša na to, da je bil že zadnjič vpisan, marveč naj se vsakdo ponovno prepriča, če ga klerikalni sleparji niso iztrli. Te dni se še vrši uradni popravek volilnih imenikov na magistratu. Imeniki za vse okraje so v uporabi tudi v tajništvu SDS, Cankarjeva ulica 1. Vsakdo naj pogleda, ali so vpisani tudi njegovi prijatelji in znanci. Obtem pa naj vsakdo pazi, da ne ostanejo v imeniku oni klerikalni volilci, ki so se že izselili itd. da ne bodo mogli klerikalci zopet glasovati za odsotne in mrtev!

— m Brezupnešni manevri. Kakor v Ljubljani, hočejo klerikalci tudi v Mariboru »podminirati« napredno fronto z bombastičnimi volilnimi bombami. Njihovi prvi streli pa so že zgrešili cilj. Protiklerikalno razpoloženje, ki vlada v vseh mariborskih krogih, jim je naprej napoveduje poraz. Ze sedaj pa ga skušajo opravičevati z nalogovanjem in zavijanjem. Posebno se boje socijalistov in z najoglednejšimi intrigami skušajo zanesti v njihove vrste razdor. Pa kakor so jim taki načrti izpodleteli v demokratiških vrstah, jim bodo izpodleteli tudi v socijalističnih. Njihovo bevanje je pa le dokaz, da jim teče voda v grlo, naprednim volilecem pa le v vzpodbudo, da 18. decembra definitivno obračunajo z njimi.

— m Boj za stanovanja v mestni hiši. Za stanovanja v novih mestnih hišah, ki bodo dogotovljene 1. novembra, se je vnel pravcati boj. Nad 400 prošelj je bilo vloženih že doslej, prihajajo pa še vedno nove. Kolikor se doznava, bo občinski svet do delil stanovanja v prvi vrsti mestnim uslužbencem in vpojojemcem, ki morajo izprazniti svoja dosedanja stanovanja, potem pa pridejo na vrsto predvsem najpotrebnejši iz ostalih nižjih sloje.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Lažni novinar poneveril 200.000 Din. — Poskušen trojni umor savačnem mostu.

V Novem Sadu se je pojavil pustolovec, ki presega celo famoznega kurdistanskega princa, ki je bil ljubljeneč lepega spola in je živel na račun romantičnih duš, dočim je ta novi pustolovec samo ljubitelj denarja. V Novi Sad je došel iz Beograd 20. septembra neki Georg Lipsmann s svojo ženo. Izjavil je da je iz Jofe v Palestini. Prišel je iz Monte Carla, da otvori v Novem Sadu moderno igralnico. Kretal se je v družbi Francozov, ki žive stalno v mestu. Novosadski kockarji so Lipsmannu zapuščali velike svote, da organizira hazardno igralnico. Nekega dne je pogovoril tudi natakarja, da mu je posodil 3500 Din. Se istega dne je Lipsmann izginil iz Novega Sada kakor kakra. Redarstvu se je prijavilo več oseb, ki so lažnemu Lipsmannu, ki se je izdal za novinarja, posodili velike svote, ki dosegajo 200.000 Din. Policija še ni dala nobenih točnih obvestil ker drži na zahtev odličnih ljudi, ki so pustolovcu nasledili, vso afero še tajno.

Zagrebska policija je te dni uvedla preiskavo proti neki ženski iz Lince, ki je sprejemala v službo kmetijska dekleta in jim grozila, da jim odreže nosove. Nato jih je lepo oblekla, našminkala in napudrala ter poslala na ulico. Neko sosedovo služkinjo je pa nagovarjala k umoru. Svetovala ji je, naj pridene jedi strupa »da spravi te sremce s sveta«. Sosedo so namreč iz Srema. Ponudila je služkinji tudi 10 tisoč dinarjev za nagrado. Sremci so služkinjo seveda takoj odpustili ter jo je nato zločinska gospodinja sama namestila pri sebi, da

je vabila v hišo moške in da so se tam zabavljali in prirejali v pravcate orgije. Ta služkinja je kmalu potem obolela in odšla v bolnico. Neka druga služkinja, ki se tudi nahaja v bolnici, je potrdila vse, česar je bila nemorna ženska z lince obdolžena.

Predvčerajšnjim so napadli na Savskem mostu v Zagrebu delavca Frana Harapina. Neznaneec ga je udaril s kolcem po glavi, da se je zrušil na tla nezavesten s prebito lobanjo. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je včeraj umrl. Harapin je bil nameščen pri regulaciji Save. Policija je takoj uvedla preiskavo in aretirala pet sumljivih oseb, med temi tudi Valentina Rusmana, ki je pri zaslišanju priznal, da je on udaril Harapina. Rusman je popilval s tremi prijatelji v neki gostilni na Savski cesti, kjer so našli Harapina na delavca Harapina. Prisledili so k njegovi mizi in skupaj pili do dveh ponoči. Harapin, Horvat in Rusman so odšli skupaj domov. Na Savskem mostu je Harapin sumil Rusmana, da je padel na roke. »Ne boš me suval,« je rekel Rusman. Harapin se je pa šalil in ga še vedno izzival, ker je bil precej pijan. Rusman je Harapina nato oklofotal in tako je med njima nastal prepri in prepet. Horvat je med tem sam odšel domov. Harapin je bil po Rusmanovi izpovedi vedno hujši in v silobranu ga je Rusman udaril s kolcem ter na to pobegnil v Remetinec, kjer so ga orožniki aretirali in izročili zagrebski policiji. Truplo ubitega Harapina bodo obducirali, da se ugotovi, v koliko so ubijalceve izjave resnične.

Tovariši abiturijenti!

V prihodnjih dneh Vas bo sprejela univerza pod svoj krov. Posvetili se boste študiju na vseučilišču, posejali predavalnice, seminarske dvorane in institute. Toda kmalu boste spoznali, da univerza ne nudi vsega, kar zahteva življenje od Vas. Zahrepeni boste po organizaciji. Kulturna akademika društva Vas bodo seznanila z najrazličnejšimi problemi in vprašanji moderne dobe; pa tudi vsak posameznik naj ustvarja novo in boljše.

Na čelu vseh naprednih akademskih organizacij je jugoslovensko društvo »Triglav«. V njem boste našli idealne akademike, ki Vam bodo vedno kazali pravo, odkritostno pot in Vam dajali smernice za Vaše bodoče delovanje. Pod njenim okriljem boste razpravljali o vseh najaktualnejših vprašanjih, ki trkajo na vrata naše dobe ter zahtevajo primerne rešitve. Gojili boste pravo družabnost, ki jo danes tako pogosto pogrešamo v javnem življenju.

Akademski novinci! Jugoslo. akad. društvo »Triglav« Vas vabi pod svoj krov, da postanete borci za jugoslovensko napredno misel na zagrebski univerzi. Pojasnila o univerzitetnem študiju (inskrpcija je podaljšana do 15. oktobra), akademskem življenju sploh ter vstopu v društvo se dobijo v tajništvu J. A. D. »Triglav« v Zagrebu, Radnički dol št. 38. — Za J. A. D. »Triglav« v Zagrebu: Lado Jerše, agr.

Gospodarstvo

Naš izvoz v avgustu

Zopet znatno nazadovanje.

Generalna direkcija carin je objavila podatke o našem izvozu v avgustu. Iz teh podatkov je razvidno, da je začel naš izvoz po neznamnem porastu v juliju v primeri z lanskim letom ponovno nazadovati. To nazadovanje ni tako občutno, kakor v prvem polletju, vendar pa predstavlja novo poslabšanje naše trgovske bilance.

V avgustu smo izvozili 308.686 ton raznega blaga v vrednosti 529.614.277 papirnatih ali 48.366.600 zlatin Din. V primeri z izvozom v avgustu lanskega leta je nazadovao naš izvoz za 21.654 ton (6,55 %) in za 11.417.286 Din (1,98 %). Zanimivo je tudi dejstvo, da je nazadovanje našega izvoza po teži večje nego po vrednosti. — Doslej je bilo navadno ravno nasprotno. S tem nazadovanjem se je ponovno povečala razlika med vrednostjo letošnjega in lanskega izvoza. V prvih sedmih mesecih je znašala ta razlika 889.466.748 Din. Za toliko smo izvozili letos do konca julija manj kakor v istem razdobju lanskega leta. — Koncem avgusta je narasel ta primanjkljaj na 210.864.034 Din. Kljub temu se je pa razmerje med letošnjim in lanskim izvozom v splošnem nekoliko popravilo. V prvih sedmih mesecih je nazadovao naš izvoz po teži za 15,27 %, po vrednosti pa za 20,43 %, dočim znaša koncem 8. meseca to nazadovanje po teži 14,39, po vrednosti pa 18,40 %.

Celokupni izvoz je znašal v prvih osmih mesecih letošnjega leta 2.820.176 ton v vrednosti 4.020.458.312 Din proti 3.294.375 ton in 4.931.342.346 Din v istem času lanskega leta.

V izvozu v avgustu zavzema po vrednosti prvo mesto gradbeni les, ki smo ga izvozili za 68.784.298 Din, kar predstavlja 13 % celokupne vrednosti izvoza. Na drugem mestu so jajca za 52.107.325 Din (nad 9,8 %), na tretjem živi prašiči za 48.395.920, na četrtem živa goveja živina za 41.256.080, na petem sveže sadije za 19.582.227, na šestem sirovi baker za 18.882.500, na sedmem pšenica za 17.670.845, na osmem sveže meso s 16.715.597 Din itd.

—g Podaljšanje roka za valorizacijo. Dne 1. septembra t. l. je potekel rok za valorizacijo bilančnih vrednosti. Ker pa mnoga podjetja niso izkoristila zakona o valorizaciji, bi bilo treba rok podaljšati. Centrala industrijskih korporacij v Beogradu je poslala trgovskemu ministru

Novice iz Splita

Split, 30. septembra 1927.

Tujski promet in ugledni tuji. V Split je prišel danes podpredsednik dr. Ivan Hudanin, višji kasacijski svetnik in Slovenec g. dr. Furlan, član stola seditarice v Zagrebu. Skupno je danes prijavilo svoje nastanjenje v Splitu 128 tujcev, med njimi več Nemcev, Angležev in Francozov.

Svečan sprejem angleškega vojnega brodirja. Danes točno ob 14. uri so se pojavili ogromni angleški oklopniki v bližini lučkega lukobrana, na kar je oddala naša obalna baterija 21 streliv v pozdrav. Torpedni rusilci so se usidrali v Wilsonovem zalivu, dočim je ostala ogromna ladja »Eagle« vrsile svoje velikosti znanj lukobranca. Ta morski velikan ima 1008 oseb posadke in prostora za 10 aeroplanov. Ima popolnoma neobičajno obliko z ogromnim krovom, kjer leže razmontirani hidroplani. Ob 15. uri je posetil lučki poglavar poveljnik eskadre in izvršil običajne formalnosti, nato pa je naša pešadija z vojno godbo defilirala na obali. Angleži ostanejo v naši luki 12 dni. Svrha prihoda je gostovanje njihove mornarice v naši državi. V času njihovega bivanja se bodo vršili izleti v okolico, razni oficijelni sprejemi in poseti in je določeno v to že poseben razpored svečanosti.

Mestna organizacija Orjune je otvorila brezplačno šestmesečni tečaj.

Porota. Pri okrožnem sodišču se vrše 7. novembra prve porotne obravnave. Na vrsto pride strašen umor žene pekarija Perišića po lastnem soprogu, za kar vlada veliko zanimanje.

Smrtina obsojda pred šibenisko poroto. Danes je bil obsojen na smrt na vesala Križan Dražič, ki je lansko leto ubil svojega očeta s sedmimi strelji iz revolverja. Zadržne porote kažejo ponovno veliko slučaje rodbinskih tragedij, kojih vzrok je po večini alkohol in socijalna beda.

Tifus. V našem mestu imamo štiri nove slučaje tifusa in paratifusa. Pretekli teden je bilo 15 slučajev, vendar pa vsi lažjega slučaja. Umrl ni dosedaj nihče.

Suša na Braču. Vseled velike suše je bila na otoku Braču letos slaba vinska letina. Tudi masline, oljka, je zelo slabo obrodila. Trgatev je vrgla komaj polovico lanskega pridelka. Brač je splošno znan po svojem močnem, črnem in trdem vinu, ki je znan po svoji trajnosti ter prikladnosti za krizanje z drugimi vini. Veliko se ga izvozi vsako leto v Francijo, kjer ga rabijo za fabrikacijo umetnih vin.

Politijska racija je vrgla snoči plen sedmih punčk, ki so jih polovili na krivih potih. Zal, je med njimi tudi ena Slovenka. Nekaj jih gre na lečenje, nekaj pa »per šub«.

Padeč 18 m globoko. V Makarski je padel deček Jozo Bakota raz 18 m visoke skale kjer je bral neke vrste maline in si polomil noge, roke in rebra. Prepeljali so ga v tukajšno bolnico in je le malo upanja, da okrova.

Posvetovalnica za samomorilce

V Ameriki je policija odkrila pisarno, ki je dajala klientom nasvete, kako je treba izvršiti samomor. — Kako je pisarna postregla klientom.

V mestu Ohio v Zedinjenih državah je odkrila policija zanimivo podjetje. Neki Lew Corkright, mlad, iznajdljiv mož, je otvoril posvetovalnico za samomorilce. Proti skromni odškodnini 5 dolarjev je dajala ta originalna pisarna vsakemu samomorilnemu kandidatu dobre nasvete in informacije, kako lahko najlažje in najhitreje zapusti ta grešni svet.

Dopisnik »New York Herald« Gellar je posvetil posvetovalnico v času, ko je še nemoteno poslovala. Svoje vtise opisuje takole:

— V čakalnici je sedelo kakih 10 klientov. Bil sem presenečen, da niti najmanj niso bili podobni kandidatom smrti. Misli sem, da zagledam izmučene obraze, nervozne poglede, otožne oči in sključne postave, skratka ljudi, ki stojijo z eno nogo že v grobu. Namesto tega sem pa zagledal v čakalnici debelastega gospoda, ki je žvečil gumo, dve razposajeni mladenki, ki sta se pogovarjali o svojih ljubavih pustolovčinah, mladeniča, ki je študiral francosko in neko starejšo damo, ki se je kratkočasila s križanko. Kdo bi verjel, da so prišli po nasvete glede samomora? Lastnik posvetovalnice mi je pa pozneje zatrjeval, da je večina samomorilnih kandidatov zelo dobro razpoložena in od ljudi, ki so že vnaprej potrti in obupani, nima nobene koristi.

Lastnik posvetovalnice je nas klical po številkah. Ko sem bil na vrsti jaz, me je povabil v svoj kabinet, kjer mi je ponudil fino cigaro in me vprašal, zakaj sem sklenil prostovoljno umreti. Hotel sem igrati svojo vlogo do konca. Zato sem odgovoril, da se hočem ustreli zaradi nesrečne ljubezni.

— Vi ste danes četrti, ki hoče umreti zaradi nesrečne ljubezni, — je odgovoril. — No, dobro. Povejte mi, ste-li nervozni?

— Niti najmanj.
Dobro. Vidim, da imate krepko telesno konstrukcijo. Vaše kosti so močne, zlasti lobanja je prvovrstna. Revolverja vam tore ne morem svetovati. Ali imate dober želodec? Ali ste imeli kdaj morskoro bolezen?

— Nikoli. Moj želodec je popolnoma v redu.

— Tedaj vam niti strupa ne svetujem. Morda želite, da bi vas po smrti položili k večnemu počitku v rodbinsko grobnico?

— Nu, skoraj bi rekel, da imam to željo.

— Torej tudi skok pod vlak odpade. Ali čutite morda odpor proti smrti na resalnih?

— Ne, seveda pod pogojem, da bi ne bil predolgo.

— Pojdite z menoj!

Odšla sva v drugo sobo!

— Poglejte, gospod Gellar, tu je popolno navodilo, kako se mora človek obesiti, da lahko in zanesljivo umre. Kar izvolite sami pogledati, da-li ne bo tako smrt antipatična.

Mnoge slike so prikazovale smrt obešenca. Na prvi sliki sem videl moža, ki si izbira vrvi in pravi: »Dajte mi Gordonovo vrv, ta se ne bo pretrgala. Na drugi sliki je bilo videti, kako zabija samomorilec kavelj v steno in poskuša, če je dovolj trdno zabiti. Tretja slika je kazala, kako je treba narediti zanko. Na četrti sem videl, kako stopi samomorilni kandidat na pručico, kako si zadrgne zanko okrog vratu in zveže roke, da bi ne mogel zanke sneti, ako bi si v zadnjem hipu premislil.

Na drugi steni so prikazovale slike samomorilce, ki si vzamejo življenje s pomočjo revolverja. Na slikah je bilo nazorno prikazano, kako je treba nabasati revolver, kako se revolver nastavi na senco ali vtakne cev v usta odnoso v uho in kako se sproži.

— Ako bi se pa hoteli samo zastrupiti, mi je dejal lastnik posvetovalnice, — so vam tu na razpolago najboljši recepti strupov. Lahko vam tudi postrežem z izbornim strupom, seveda proti posebnim nagradi.

Nato mi je svetoval še več načinov zanesljive smrti ter me opozoril, da mi da lahko tudi navodilo, kako se lahko usmrtil z električnim tokom, ako se mi zdi ta način smrti simpatičnejši. Slednjič sem se za šalo odločil za smrt s pomočjo revolverja. Postrežljivi podjetnik mi je pojasnil, kako je treba ravhati z revolverjem, da se samomor posreči. Vprašal me je tudi, če želim kupiti revolver kar pri njem. Pokazal mi je svoje skladišče orožja. Imel je večnoma browninge. Kupil sem revolver in se poslovil.

— Upam, — mi je dejal ob slovesu, — da se ne vrnete več v mojo pisarno. To bo najboljši dokaz, da je moje podjetje solidno, kajti navadno se klienti k meni ne vračajo.

Zobozdravnik

med. univ. L. Kuralt

specijalist za zobne in ustne bolezni

se je preselil v Beograd, Dobrinjska ulica 12/II. nasproti Novega D. ora.

Smrt odličnega fiziologa

V petek je umrl slavn fiziolog univerze v Leydenu prof. W. Einthoven. Njegovo ime je tesno združeno z napredkom moderne medicine. Pokojni se je uveljavil zlasti na polju tako znanke živalske elektrike. V Nemčiji so se pojavili v novem času učenjaki, ki so trdili, da življenje pravzaprav ni nič drugega kakor elektrika. Zdaj vemo, da elektrika sicer spremlja življenje povsod, da pa sama ni podlaga življenja. Nauk o bioelektričnih tokih v teoretičnem poznavanju življenja ni prinesel mnogo novega, pač pa je velikega pomena za praktično medicino. In tu se je uveljavil Einthovenov talent.

L. 1901. je izdal Einthoven strokovno francosko razpravo o novem galvanometru. Pod tem skromnim naslovom se je skrival izum, s katerim je dal Einthoven fiziologom vsega sveta dovolj dela za štiri stoletja. Šlo je za instrument, ki beleži najmanjše električne toke. S pomočjo novega galvanometra je prišla znanost do važnega izuma, odnosno ugotovitve, da pošilja človeško srce pri vsakem utripu električne toke, ki odgovarjajo izvestni fazi srčnega utripa. Isto velja za srce vseh sesalcev. Novi aparat so nazivali učenjaki »elektrokardiograf«, to je instrument za beleženje srčnih električnih tokov. Ta instrument igra sedaj na vseh modernih klinikah zelo važno vlogo. Pokojni učenjak si je postavil s svojim izumom najlepši spomenik. — Vsak elektrokardiograf, ki jih je zdaj na svetu že na tisoče, je živa priča pokojnikovega genija.

Zopet smrtna obsodba na Češkoslovaškem

Svoj čas smo obširno poročali o zagonetni smrti Helene Vojtechovske, mirne, simpatične soproge 32 letnega bivšega veleposestnika Friderika Vojtechovskega. Helena je bila povsem zdrava in zato je njena nenavadna smrt po pravici vzbudila v Pragi splošno pozornost. Oblasti so začele takoj domnevati, da je njene smrti kriv njen mož. Šlo je namreč za zavarovalnico v znesku 250.000 Kč, ki jih je Vojtechovski nujno potreboval. Ker so vse okolnosti pričale, da gre za zločin, je bila uvedena preiskava, ki je dognala, da ima Vojtechovski svojo ženo res na vesti. Državno pravdnštvo je dvignilo proti njemu obtožbo in te dni se je vršila v Pragi porotna obravnava, pri kateri je bil Vojtechovski obsojen na smrt.

Preiskava je dognala, da je obtoženec našel svoji soprogi v kavo ali kako drugo jed strihinja za namenom, da jo usmrti. Od septembra 1926. do začetka letošnjega leta je vodil obtoženec pogajanja z zavarovalnico glede dveh zavarovalnih polic, glasečih se na 250.000

češkosl. kron. Z umorom svoje soproge je hotel doseči izplačilo te zavarovalnice. S tem je zakrivil zločin umora in poskušene goljufije. Na podlagi tega so porotniki potrdili tri glavna vprašanja in sodišče je izreкло smrtno obsodbo.

Katastrofalen požar v Brnu

V noči od petka na soboto je izbruhnil v Brnu v tekstilni tovarni Offermann, požar, ki je kmalu zajel vse glavne objekte velike tovarne. Predno so prihiteli gasilci, so se začeli udirati stropi. Alarmirana so bila vsa gasilna društva iz Brna in okolice, toda šele proti jutru se je posrečilo požar lokalizirati.

Glavni objekt tekstilne tovarne je pogorel do tal. Tudi stranski objekti so močno trpeli. Več strojev je požar popolnoma uničil, ker se je vnelo olje in ker so nastale v strojem odseku eksplozije. Škoda znaša nad 5 milijonov Kč.

Samomor nemškega Landruja

V Essenu se je te dni v svoji celici obesil prosluli nemški zločinec Franc Bagesat. Mož je bil velik krvoločnež in je po pravici zaslužil ime »nemški Landru«. Prijeli so ga pred dobrim mesecem, ko je brez sledu izginila služkinja Marija Koch. Kochovo so videli zadnjič v zločinčevi družbi. Policija je preiskala njegovo stanovanje in odkrila tri omare, ki so bile napolnjene z okrvavljenimi oblekami očitno umorjenih žrtev. Bagesat je činično priznal, da je umoril trinajst žensk, njih trupla pa razkosal in zažgal. Zločin je torej izvršil na sličen način kot pariški Landru.

Truplo nesrečne Kochove je policija našla zavezano v vreči, ležalo je pod nekim mostom. Razprava proti morilcu bi se morala pričeti v najkrajšem času.

Težak problem

Neki sodnik iz Clevelanda v Ameriki je imel nedavno rešiti tako težak problem, kakor nekoč Salomon. Nedavno so pripeljali v porodnišnico go. Samuelo Smith. Slučaj pa je nanesel, da sta istega dne prispeli v porodnišnico še dve ženi po imenu Smith. — Ime Smith je v Angliji in Ameriki zelo razširjeno. Iz nedavno izišle angleške statistike, je razvidno, da je v Angliji 45.000 rodbin z imenom Smith No, in ko se je gospa Samuelo zopet zavedla, so ji povedali, da je povila četrtega dečka. Toda čim je Smithova zapustila porodnišnico so ji namesto dečka izročili deklico. V bolnici so ji rekli, da je dečka rodila ena ostalih dveh dam Smith in da se je pripetila fatalna zamenjava.

Sedaj je nastal med ženami spor radi dečka. Vse tri so šle pred sodnika in zahtevale, naj jim izroči dečka. — Sodnik je bil v nemali zadregi. Pri porodu sam ni bil navzoč in edina priča

strežnica je izpovedala, da se ne spominja, katera od treh žen je rodila dečka. Sodnik je končno salomonsko razsodil, da ostane deček pri svoji dozdnevni materi, go. Samuelo in tretjo gospo Smithovo pa je potolažil in jima rekel, da bosta imeli tudi z deklicami dovolj veselja.

Žrebanje loterije trgovske akademije v Ljubljani

nepreklicno 31. oktobra. Srečka Din 10. Dobitkov 885 od 50 do 100.000 dinarjev. — Poskusite srečo. Naročite takoj srečke.

Razpis ustanov trgovca Antona Kolenca

Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v Celju razpisuje dijaške ustanove za visokošolce za zimski tečaj 1927—1928.

Prednost pri prejemanju štipendij imajo v vsakem primeru taki pridni potrebni prosilci, ki so s pokojnim Antonom Kolencom, veletržcem v Celju, v sorodu ali svaštvu, za njimi domačini iz gornjegrajskega okraja, sicer pa Slovenci sploh, ne glede na spol.

Za posamezne štipendije ni določena nobena vsota, temveč kuratorij določa po vsakokratnih razmerah in po stanju dohodkov iz glavnice imovine višine posameznih naklonitev in osebe štipendistov.

Te ustanove so namenjene dijakom visokih šol, kakor univerze, tehnike, visokih trgovskih šol, umetniških akademij i. dr. ne glede na to, ali so v tuzemstvu ali v inozemstvu.

Zadostno frankirane prošnje naj se vložijo izključno pismeno na naslov: Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v roke predsedniku dr. Ernestu Kalanu, odvetniku v Celju, do dne

20. oktobra 1927.

Prošnjam je priložiti zadnje spričevalo o izpiti, kolkovanih itd.; pri prošlah, ki se sklicujejo na sorodstvo ali svaštvo z zapustnikom ali na to, da so doma iz gornjegrajskega okraja tudi listine, s katerimi dokazuje te svoje trditve (krstni list, rodbinski izkaz, potrdilo županstva ali župnika itd.).

Tudi je treba v prošnji navesti, kako dolgo že prosiš študira na dotični šoli, na dotičnem zavodu in koliko časa bodo po vsej priliki trajale študije; nadalje je treba priložiti popis njegovih osebnih razmer ter jih posvedočiti z uradno listino (ubožnim spričevalom).

Vpoštevajo se samo pismene prošnje. Osebna intervencija je brezpogojno izključena.

Za kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v Celju.

dr. Ernest Kalan, l. r., predsednik.

Darujte za spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju!

Tvrška L. Ž. Konjović iz Beograda

da je tem potom na znanje vsem spoštovanim odjemalcem, da je dne 29. septembra objavljen v »Slovencu«, Ljubljana, oglas pod njenim imenom, ki je bil uvršten brez njene vednosti. — Dotični oglas nikakor ne odgovarja istini, ker so srečke za IV. razred že vsem odjemalcem odposlane, ki so sedaj že v posesti igralcev.

Izdelovalnica perila

Albina Bogataj

Gradišče 13, I. nadstr.

2227

Izdeluje perilo za dame in gospode ter posteljno perilo. Srajce za gospode po meri. Opreme za neveste in novorojenčke. Svileni senčniki za električno razsvetljavo po naročilu. Konkurenčne cene. Točna postrežba.

Razna zastopstva

za Vojvodino pr. vzemamo, nudimo z lastnim avtomobilom razpolagamo z garancijami.

Stojančević Komp., PERLEZ-BANAT

Miren zakonski par

išče stanovanje dveh sob in kuhinje v novi ali stari hiši. Plača za tri mesece vnaprej. — Ponudbe pod »Oktober/2196« na upravo »Slov. Naroda«.

2196

Mlad dečko,

25 let star, spreten, išče službo trgovskega sluga, skladiščnika ali kaj sličnega. — Cenj. po nudi pod »Brez/2226« na upravo »Slov. Naroda«.

2226

Čedno dekle

želi službo k otrokom ali kaj sličnega. — Poizve se pri g. Dežman, Ljubljana, Krakovska nasip 24.

2228

Za dom!

Za šivilje, krojače, čevljarje ita najbolj priporočljiv je le

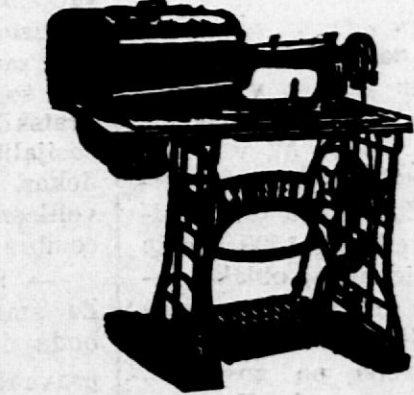
STOEWER šivalni stroj

Le ta vam poleg šivanja entil (obšiva), veze (šitka), krpa porilo in nogavice. Brez vsakega premikanja plošč in drugo je stroj v minuti pripravljen ali za vezanje in ravno tako hitro zopet za navadno šivanje. — Poleg vseh prednosti, ki jih vzema šivalni stroj STOEWER je tudi najcenejši.

Ne zamudite ugodne prilike in ogledite si to izrednost pri

Lud. Baraga,

Ljubljana, Selenburgova 6/II.

Brezplačen pouk v vezanju, račbi aparatov itd. — Ugodni plačilni pogoji. — 15letno jamstvo.

Pozor! Pozor!

Vsem preprodajalcem srečk!

Siguren in velik zaslužek vam nudi prodaja državnih papirjev od vrednosti na odplačilo. Zaslužek zjamčen. Interesenti naj se pismeno obrnejo na Jugoslovensko Rudolf Mosse A. D. Beograd, Terazije 25 pod šifro »Velika zarada«.

Za stavbe

po znizanih cenah vsakovrsten suh, tesan in žagan les vsako množino v zalogi. Zaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.

Fran Suštar,

lesna industrija in trgovina parna žaga Ljubljana, Dolenjska cesta

2110

Kral. ang. parobrod. linija

ROYAL MAIL LINE za JUŽNO AMERIKO

Brazilijo-Uraguay-Argentinio Kubo-Chile-Pe

informacije brezplačno pri podzastopniku

JUPLJANA, Kolodvorska ulica štev. 26

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš ljubljenski soprog, oče, brat, svak, stric in stari oče, gospod

Oton Fettich-Frankheim

frizerski mojster

v nedeljo dne 2. t. m. ob 1. uri ponoči po dolgi teški bolezni, previden s tolažili sv. vere, preminul v 66. letu svojega življenja. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek 3. t. m. ob pol 5. uri popoldne iz hiše žalosti V Rebri št. 7 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 2. oktobra 1927.

Marija, soproga; dr. Oton, advokat; Viktor, inženjer, sinova; Mici, Frici, Lina, Erna, Heda por. Matul, hčere; Karolina vdov. Lupsha, sestra in vsi ostali sorodniki.